

Posudek diplomové práce

Název práce: Organický a organizovaný

Autorka práce: bc. Lucie Šarkadyová

Tématem práce Lucie Šarkadyové je otázka jedinečného v rámci živé přírody a specifické nároky, které na vědecké myšlení jeho poznání klade. Autorka tím navazuje na svoji bakalářskou práci, kde se zabývala problematikou normálního a abnormálního v kontextu medicínského myšlení. Pojítkem její bakalářské a diplomové práce zůstává především postava George Canguilhema, jehož myšlenky formují celkovou strukturu studie „Organické a organizované“. Spíše než medicínské myšlení (i když i to je zde přítomno např. v podobě Bernardovy experimentální medicíny) a jeho historie jsou to však zejména obecnější úvahy o povaze života a živého, zachycené v Canguilhemových knihách *Connaisance de la vie* a *Étude d'histoire et de philosophie des sciences*. Ty umožňují Lucii Šarkadyové propojit sérii jmen jako Bernard, Bichat, La Mettrie, Cabanis, Lamarck, Buffon či Jacob do souvislé argumentační linie, jež od tázání se po možnostech poznání jedinečného v živé přírodě přechází k otázce samotných podmínek možnosti jedinečného živého organismu, resp. toho, co dělá z živého organismu jedinečný organismus a dovoluje mu zachovat si svoji jedinečnost. To vše Lucie Šarkadyová provádí suverénním a erudovaným způsobem a stylem, který se neutápí v citovaných textech, ale udržuje mezi nimi červenou linii logicky sledovatelné argumentace. Díky tomu může čtenář bez neshánění, ba dokonce s jistým požitkem dospět k závěru práce, kde se ukazuje, že jedinečnost živého organismu spočívá v jeho imanentní organizaci, v níž se snoubí vnější i vnitřní podmínky jeho života.

Jediné, co by se dalo studii Lucie Šarkadyové vytknout, je to, že svým rozsahem připomíná spíše bakalářskou práci. Je to škoda tím spíše, že téma její práce není plně vytěženo a zpracováno, což ostatně autorka sama dobře ví. Dalo by se však navázat a pokračovat tam, kde ona sama končí: její úvahy dospívají do bodu, kde se organismus jakožto proces živé sebe-organizace ukazuje na pomezí řádu a ne-řádu (viz. str. 48), což otevírá možnost ukázat živý organismus a jeho jedinečnost v pohybu mezi řádem a chaosem. Mluvit o jedinečné organizaci života bez odkazu k řádu a chaosu patrně není možné, ale dalo by se odkázat i na Canguilhemův text „La monstruosité et les monstrueux“. Pokud si dobře vzpomínám – nemám text u sebe, takže to nemohu ověřit – dospívá Canguilhem ve svém pojednání o

monstrech k pojmům řádu a chaosu, mezi nimiž je biologické myšlení situováno. Samotná existence monster podle něj zpochybňuje schopnost života utvářet a udržovat řád. Proto je to monstrozita jakožto ne-řád, a nikoli smrt, co se ukazuje jako vnitřní kontrapunkt života, k němuž musí přihlížet myšlení, má-li být právo existenci živých organismů. To je samozřejmě jen jedna, ale nikoli snad nevýznamná možnost, jak komplexněji, ale také přesněji uchopit organizaci živého organismu a její jedinečnost.

To však nic nemění na tom, že práci Lucie Šarkadyové považuji za kvalitní jak po formální, tak po obsahové stránce, což mi umožňuje hodnotit ji celkově jako **výbornou**.

Mgr. Petr Kouba PhD.

V Praze, dne 27.9. 2012